

28 Ιουνίου 1991

[ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, ΚΟΥΡΡΗΣ, ΠΟΓΙΑΤΖΗΣ, ΝΙΚΗΤΑΣ,
ΑΡΤΕΜΗΣ, Δ/στές]

ΑΝΔΡΕΑΣ Ε. ΜΙΧΑΗΛ,

Εφεσείων-Αιτητής.

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ

1. ΤΑΜΕΙΟΥ ΠΛΕΟΝΑΖΟΝΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ,
2. ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ,
3. ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ,

Εφεσίβλητων-Καθ' ων η αίτηση.

(Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 814).

Προσφυγή βάσει του άρθρου 146 του Συντάγματος — Δικαιοδοσία του Ανωτάτου Δικαστηρίου βάσει του άρθρου αυτού — Δεν υπόκεινται διαφορές χρηματικές στην αναθεωρητική δικαιοδοσία του Ανωτάτου Δικαστηρίου — Ανεξάρτητα αν η διαφορά προκύπτει από χρηματική αξίωση που έχει υποκίνηει σε παραγραφή βάσει διάταξης διοικητικής μορφής — Η πληρωμή είναι υλική εκτέλεση και όχι διοικητική πράξη.

5

Ο εφεσείων προσέβαλε με την έφεσή του αυτή την ορθότητα της πρωτόδικης απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου με την οποία απορρίφθηκε προσφυγή για τον μοναδικό λόγο έλλειψης δικαιοδοσίας.

10

Η προσφυγή του εφεσείοντα στρεφόταν κατά της απόφασης των εφεσιβλήτων να μην επανεκδώσουν επιταγή που είχε εκδοθεί προς όφελός του για ποσό Κ£2,883.33 και η οποία δεν είχε παρουσιαστεί προς πληρωμή για χρονικό διάστημα πέραν του ενός έτους, με αποτέλεσμα το δικαίωμά του για πληρωμή να έχει αποσβεστεί. Η άρνηση των εφεσιβλήτων οφειλόταν στο γεγονός ότι σύμφωνα με τον Κανονισμό 14 των Περί Τερματισμού Απασχολήσεως (Ταμείο για Πλεονάζον Προσωπικό) Κανονισμών του 1977 η εξαργύρωση της επιταγής όφειλε να γίνει μέσα σε έξι μήνες από την ημερομηνία έκδοσής της, περίοδος η οποία μπορούσε να παραταθεί για ακόμα έξι μήνες.

15

20

Οι εφεσίβλητοι είχαν εγείρει προδικαστική ένσταση, η οποία έγινε δεκτή από το πρωτόδικο Δικαστήριο, ότι η προσβαλλόμενη πράξη και/ή απόφαση, ως εκκαθαρισμένη χρηματική διαφορά δεν ήταν εκτελεστή διοικητική πράξη μέσα στα πλαίσια του άρθρου 146 του Συντάγματος.

- 5 Ο δικηγόρος του εφεσείοντα ισχυρίστηκε πως η υπόθεση του Σ.Ε. 2466/1965 στην οποία στηρίχθηκε το πρωτόδικο Δικαστήριο δεν είχε εφαρμογή στην υπόθεση του εφεσείοντα γιατί οι Περί Τερματισμού Απασχολήσεως (Ταμείο για Πλεονάζον Προσωπικό) Κανονισμοί του 1977 οι οποίοι εφαρμόστηκαν από τους εφεσίβλητους στην παρούσα περίπτωση αποτελούν κανόνα διοικητικού δικαίου. Περαιτέρω δε ισχυρίστηκε ότι στην παρούσα περίπτωση η διαφορά ήταν ταυτόσημη με την διαφορά που ήταν το αντικείμενο της προσφυγής *Μακρίδης ν. Δημοκρατίας*, όπου το Δικαστήριο αποφάσισε ότι είχε δικαιοδοσία να εξετάσει την ουσία της προσφυγής του εφεσείοντα παρά το γεγονός ότι από την αμφισβήτηση της προσβαλλόμενης πράξης προέκυπταν οικονομικά επακόλουθα.

15 Το Ανώτατο Δικαστήριο απορρίπτοντας την έφεση αποφάσισε ότι:

- (1) Η απόφαση του Συμβουλίου Επικρατείας στην υπόθεση 2466/1965 δεν υποδηλοί ότι ο χαρακτηρισμός της επίδικης διαφοράς ως χρηματικής, υποκείμενης στην αρμοδιότητα των πολιτικών δικαστηρίων, συνδέεται καθοριστικά ή οφείλεται στο γεγονός ότι η χρηματική αξίωση των αιτούντων σε βάρος του Δημοσίου είχε υποκύψει σε παραγραφή που προνοείται σε νομοθετική διάταξη αστικής και όχι διοικητικής μορφής. Εφόσο το αντικείμενο της διαφοράς μεταξύ του διοικούμενου και της Διοίκησης περιορίζεται σε χρηματική απαίτηση χωρίς να απομένει άλλη περίπτωση εφαρμογής της προσβαλλόμενης διοικητικής πράξης, ανεξάρτητα αν διέπεται από διοικητική νομοθεσία ή όχι, το Συμβούλιο της Επικρατείας δεν έχει αρμοδιότητα να επιληφθεί της διαφοράς. Επομένως η διάκριση που εισηγείται ο δικηγόρος του εφεσείοντα μεταξύ των δύο υποθέσεων, ούτε επιβάλλεται ούτε δικαιολογείται.

- 30 (2) Διαφωνούμε επίσης με την εισήγηση ότι η διαφορά αυτή είναι ταυτόσημη με τη διαφορά που ήταν αντικείμενο της προσφυγής *Μακρίδης ν. Δημοκρατίας*. Σ' εκείνη την υπόθεση ο Πρόεδρος του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου τότε, είχε απορρίψει την προδικαστική ένσταση των καθ' ων η αίτηση για έλλειψη αρμοδιότητας του Δικαστηρίου να επιληφθεί της ουσίας της προσφυγής του αιτητή με το αιτιολογικό ότι η διαφορά είχε προκύψει από την άρνηση Διοίκησης να αναγνωρίσει για τους σκοπούς πληρωμής εφάπαξ ποσού στον αιτητή κατά την αφυπηρέτησή του. Είναι επομένως σαφές ότι εκείνη η υπόθεση δεν έχει οποιαδήποτε αναλογία με την επίδικη διαφορά στην παρούσα περίπτωση στην οποία η ουσία της προσβαλλόμενης πράξης είναι η άρνηση πληρωμής στον εφεσείοντα ποσού που είχε καθοριστεί με προηγούμενη εκτελεστή διοικητική πράξη ως οφειλόμενο από το Ταμείο για Πλεονάζον

Προσωπικό στον εφεσείοντα.

Η άρνηση πληρωμής είναι εκτός της δικαιοδοσίας του Δικαστηρίου τούτου. Η πληρωμή είναι υλική εκτέλεση και όχι διοικητική πράξη. Η αρχή αυτή έχει ήδη αποφασιστεί στην υπόθεση *"Paparagata Publications Ltd. και Άλλοι ν. Γενικού Εφόρου Προεδρικής Εκλογής και άλλων*, και εφαρμόζεται και στην παρούσα υπόθεση.

5

Έφεση απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

Αναφερόμενες Υποθέσεις:

10

Απόφαση Συμβουλίου Επικρατείας της Ελλάδος Αρ. 2466/1965·

Μακροίδης ν. Δημοκρατίας, Α.Α.Σ.Δ.8·

Μαυρογένης ν. Δημοκρατίας (1984) 3 Α.Α.Δ. 1140·

Paparagata Publications Ltd. και Άλλοι ν. Γενικού Εφόρου Προεδρικής Εκλογής και Άλλων (Προσφυγές αρ. 78/88, 85/88 κ.α. απόφαση ημερ. 10.6.1989).

15

Έφεση.

Έφεση εναντίον της απόφασης του Προέδρου του Ανώτατου Δικαστηρίου Κύπρου (Α. Λοϊζου, Πρ.) που δόθηκε στις 7 Μαΐου, 1988 (Αρ. Προσφυγής 148/86)* με την οποία απέρριψε την προσφυγή του εφεσείοντα εναντίον της άρνησης των εφεσιβλήτων να επανεκδώσουν επιταγή ύψους £2,883.33 προς όφελός του.

20

Α. Λαδάς, για τον εφεσείοντα.

Γ. Φράγκου (Κα.), Ανώτερη Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους εφεσίβλητους.

25

Cur. adv. vult.

ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ Δ.: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο Δικαστής Ι. Πογιατζής.

* (1988) 3 C.L.R. 921.

ΠΟΓΙΑΤΖΗΣ Δ.: Η έφεση αυτή στρέφεται εναντίον της απόφασης του Προέδρου του Ανωτάτου Δικαστηρίου ο οποίος κατά την άσκηση της πρωτοβάθμιας αναθεωρητικής του δικαιοδοσίας κάτω από το άρθρο 11(2) του περί
 5 Απονομής της Δικαιοσύνης (Ποικίλαι Διατάξεις) Νόμου του 1964 (Νόμος αρ. 33 του 1964), απέρριψε την προσφυγή αρ. 148/86 με την οποία ο εφεσείων ζητούσε την ακόλουθη θεραπεία:

10 "α. Δήλωση του Δικαστηρίου ότι η απόφαση των καθ' ων να μην επανεκδώσουν επιταγή εκδοθείσα προς όφελος του Αιτητή για ποσό Κ£2,883.33, που περιέχεται σε επιστολή ημερομηνίας 19.12.1985 είναι άκυρη και στερημένη οποιουδήποτε αποτελέσματος.

15 β. Δήλωση του Δικαστηρίου ότι η παράλειψη των καθ' ων να επανεκδώσουν την εν λόγω επιταγή είναι άκυρη και ότι κάθε τι που παραλείφθηκε έπρεπε να είχε εκτελεσθεί."

Δεν υπάρχει οποιαδήποτε αμφισβήτηση ως προς τα ουσιώδη γεγονότα που οδήγησαν στην επίδικη διαφορά. Στις
 20 15 Ιουλίου 1984, ύστερα από εικοσαετή εργοδότησή του στην Ελληνική Μεταλλευτική Εταιρεία, ο εφεσείων απολύθηκε λόγω πλεονασμού. Στις 23 Ιουλίου 1984 υπέβαλε, ως εκ τούτου, αίτηση στο Ταμείο για Πλεονάζον Προσωπικό για πληρωμή λόγω πλεονασμού. Η αίτησή του εγκρίθηκε και στις 30 Οκτωβρίου 1984 το Ταμείο εξέδωσε επ'
 25 ονόματί του και του απέστειλε μέσω του Ταχυδρομείου την επιταγή της Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου με αριθμό 25218 για ποσό £2,883.33. Όπως φαίνεται από το φωτοαντίγραφο της εν λόγω επιταγής που κατατέθηκε στην πρωτόδικη διαδικασία ως Τεκμ. 1, εκτός από τα συνήθη στοιχεία που αναγράφονται στις επιταγές, υπάρχει και η εξής ειδοποίηση στην Αγγλική γλώσσα: "NOTICE: This draft
 30 must be presented for payment within six months after its date". (ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Αυτή η επιταγή πρέπει να παρουσιαστεί για πληρωμή εντός έξι μηνών μετά την έκδοσή
 35

της). Ο εφεσείων είναι εργάτης και λέγει ότι δε γνωρίζει Αγγλικά.

Ο Κανονισμός 14 των περί Τερματισμού Απασχολήσεως (Ταμείον δια Πλεονάζον Προσωπικόν) Κανονισμών του 1977 προνοεί τα εξής:

5

"14(1) Η καταβολή της πληρωμής λόγω πλεονασμού διενεργείται εις το γραφείον ασφαλίσεων της επαρχίας εις την οποίαν ο δικαιούχος της πληρωμής διαμένει, ή κατά τοιούτον έτερον τρόπον ως ο Διευθυντής ήθελεν ορίσει.

10

(2) Οσάκις πρόσωπον δικαιούμενον εις πληρωμήν λόγω πλεονασμού δεν εισπράττει ταύτην καθ' ην ημέραν αύτη καθίσταται εισπρακτέα, το προς λήψιν της πληρωμής δικαίωμά του αποσβέννυται μετά παρέλευσιν έξ μηνών από της ημέρας ταύτης:

15

Νοείται ότι η ως είρηται προθεσμία παρατείνεται διά περίοδον μη υπερβαίνουσαν τους έξ μήνας, εάν ο δικαιούχος αποδείξη εύλογον αιτίαν δια την επισυμβάσαν καθυστέρησιν εις την είσπραξιν της πληρωμής καθ' όλην την μετά την εκπνοήν των πρώτων έξ μηνών χρονικήν περίοδον.

20

(3) Δια τους σκοπούς του παρόντος Κανονισμού η ημέρα καθ' ην η πληρωμή λόγω πλεονασμού καθίσταται εισπρακτέα σημαίνει την πρώτην ημέραν καθ' ην προς εξόφλησιν οφειλομένης τω δικαιούχω πληρωμής λόγω πλεονασμού, τίθενται εις την διάθεσιν αυτού μετρητά ή καθ' ην επιταγή εκδιδόμενη επ' ονόματι αυτού είναι εξαργυρωτέα."

25

Για λόγους που δεν έχουν ποτέ αναφερθεί, ο εφεσείων δεν παρουσίασε την επιταγή του για πληρωμή καθ' οιονδήποτε χρόνο πριν το δικαίωμά του προς λήψη της πληρωμής αποσβεστεί τελειωτικά μετά την εκπνοή της δωδεκάμηνης περιόδου από της έκδοσης της επιταγής, κάτω από

30

τον Κανονισμό 14(2). Με επιστολή του ημερομηνίας 13 Οκτωβρίου 1985, ο εφεσείων ζήτησε από τους εφεσίβλητους να του εκδώσουν νέα επιταγή για να μπορέσει να εισπράξει το ίδιο ποσό για το οποίο είχε εκδοθεί η επιταγή αρ. 25218. Σ' απάντηση ο Διευθυντής Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων έστειλε στον εφεσείοντα την ακόλουθη επιστολή με ημερομηνία 19 Δεκεμβρίου 1985:

"Κύριε,

10 Αναφέρομαι στην επιστολή σας της 13ης Δεκεμβρίου 1985 σε σχέση με το θέμα της εξαργύρωσης της επιταγής που σας εκδόθηκε στις 30.10.1984 και σας πληροφορώ τα πιο κάτω:

15 Σύμφωνα με τον Κανονισμό 14 των περί Τεματισμού Απασχολήσεως (Ταμείο για Πλεονάζον Προσωπικό) Κανονισμών του 1977 (Επίσημη Εφημερίδα, Παρ.ΙΙΙ(1) αρ. 1355, 3.6.1977) όταν πρόσωπο επ' ονόματι του οποίου εκδόθηκε επιταγή δεν την εξαργυρώσει μέσα σε έξι μήνες από την ημερομηνία της έκδοσής της τότε χάνει το δικαίωμα του σε πληρωμή. Η περίοδος των έξι μηνών, σύμφωνα με τον ίδιο Κανονισμό, μπορεί να παραταθεί για ακόμα έξι μήνες αν υπάρχει εύλογη αιτία για την καθυστέρηση.

25 Στη δική σας περίπτωση έχει παρέλθει χρονικό διάστημα πέραν του ενός χρόνου από την ημερομηνία εκδόσεως της επιταγής και επομένως, σύμφωνα με τον Κανονισμό 14, έχετε χάσει το δικαίωμά σας σε πληρωμή.

30 Ενόψει των πιο πάνω λυπούμαι να σας πληροφορήσω ότι δεν είναι δυνατό να ανανεωθεί η ισχύς της επιταγής που σας εκδόθηκε ή να διενεργηθεί εκ νέου πληρωμή λόγω πλεονασμού."

Αντικείμενο της προσφυγής αρ. 148/86 εκ μέρους του εφεσείοντα είναι η απόφαση του Διευθυντή Υπηρεσιών

Κοινωνικών Ασφαλίσεων που περιέχεται στην εν λόγω επιστολή ημερομηνίας 19/12/1985.

Οι εφεσίβλητοι ήγειραν στην προσφυγή προδικαστική ένσταση ισχυριζόμενοι ότι "δεν προσβάλλεται εκτελεστή διοικητική πράξη μέσα στα πλαίσια του άρθρου 146 του Συντάγματος, γιατί η προσβαλλόμενη πράξη και/ή παράλειψη είναι εκκαθαρισμένη χρηματική διαφορά". 5

Με την πρωτόδικη απόφασή του το Δικαστήριο δέχτηκε την προδικαστική ένσταση και απέρριψε την προσφυγή για το μοναδικό λόγο έλλειψης δικαιοδοσίας. Το σκεπτικό της πρωτόδικης απόφασης, του οποίου η ορθότητα προσβάλλεται με την παρούσα έφεση, περιέχεται στο πιο κάτω απόσπασμα στη σελ. 928:- 10

"What was the reasoning of the sub judge act in this case? That ' under Regulation 14 of the Termination of Employment (Redundancy Fund) Regulations,1977, when a person in whose name a cheque has been issued does not cash same within six months, then he loses his right to payment'. In other words the regulations provided for prescription or extinguishment of the right to payment if same is not exercised within six months. And what is the applicant seeking by means of the recourse? He merely questions the legality of the above reasoning. Such questioning, however, refers to the question whether the right of applicant to be paid a certain amount - in this case £2,888.33 by the administration has been extinguished or prescribed - on account of the provisions of the said Regulation 14(2). Therefore applying the principle enumerated in the above case of the Greek Council of State I hold that the subject matter of the recourse constitutes a monetary dispute which falls within the jurisdiction of the Civil Courts. This recourse should therefore fail as unacceptable due to lack of jurisdiction of this Court." 15
20
25
30
35

Η υπόθεση του Συμβουλίου της Επικρατείας στην οποία γίνεται αναφορά στο πιο πάνω απόσπασμα της πρωτόδικης απόφασης είναι η υπόθεση αρ. 2466/1965 στην οποία οι προσβαλλόμενες πράξεις ήταν 1) η απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ημερομηνίας 1/6/1964 με την οποία είχε απορριφθεί το αίτημα των αιτητών "περί αποδόσεως εκ μέρους του Δημοσίου εις το παρά τω Ασφαλιστικώ Οργανισμώ Κινδύνων Πολέμου Ειδικόν Ταμείον ποσού 16.800 λιρών Αγγλίας προς διανομήν αυτού εις τους πλοιοκτήτας πλοίων υπό Ελληνικήν σημαίαν απολεσθέντων εκ πολεμικής αιτίας", και 2) η πράξη του Υπουργού της Εμπορικής Ναυτιλίας ημερομηνίας 16/7/1964 "δια της οποίας ανεκοινώθη εις τον ανωτέρω Οργανισμόν ότι, κατόπιν της πράξεως ταύτης του Υπουργού των Οικονομικών, δεν καθίσταται δυνατή η έγκρισις της από 19.12.1963 αποφάσεως του Διοικητικού αυτού Συμβουλίου της σχετιζομένης προς την απόδοσιν και διανομήν μεταξύ των ως άνω πλοιοκτητών του εν λόγω χρηματικού ποσού". Το σχετικό μέρος της απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας περιέχεται στο πιο κάτω απόσπασμα που παραθέτει και υιοθετεί το πρωτόδικο Δικαστήριο στην παρούσα υπόθεση:

"Εξ άλλου, η Διοίκησις, ως δείκνυται εκ των προσβαλλομένων πράξεων, απέρριψε το αίτημα περί αποδόσεως του ανωτέρω χρηματικού ποσού, επί τω λόγω ότι η τοιαύτη εις βάρος του Δημοσίου αξιώσις έχει υποκύψει από του έτους 1954 εις την πενταετή παραγραφήν του νόμου περί δημοσίου λογιστικού (άρθρον 69 Ν.218), δια δε της υπό κρίσιν αιτήσεως αμφισβητείται η νομιμότης της αιτιολογίας ταύτης και, ειδικώτερον, υποστηρίζεται ότι η ανωτέρω υποχρέωσις δεν υπόκειται εις παραγραφήν. Η τοιαύτη όμως αμφισβήτησις, αναφερομένη εις το εάν η υπό τας ανωτέρω συνθήκας προκύψασα υποχρέωσις του Δημοσίου προς απόδοσιν ωρισμένου χρηματικού ποσού υπέκυψεν ή μη εις την πενταετή παραγραφή του νόμου περί δημοσίου λογιστι-

κού, συνιστά προδήλως χρηματικήν διαφοράν, η επίλυσις της οποίας υπάγεται εις την αποκλειστικήν αρμοδιότητα των πολιτικών δικαστηρίων, δι' ο και η υπό κρίσιν αίτησις, λόγω αναρμοδιότητος του δικαστηρίου τούτου, τυγχάνει απορριπτέα, ως απαράδεκτος." 5

Ο ευπαίδευτος δικηγόρος του εφεσείοντα ισχυρίζεται ότι 1) η απόφαση στην υπόθεση ΣΕ 2466/1965 δεν έχει εφαρμογή στα γεγονότα της παρούσας υπόθεσης και 2) ότι με βάση την απόφαση *Μακροίδης ν. Δημοκρατίας*, 2 Α.Α.Σ.Δ. 8, το Δικαστήριο έχει δικαιοδοσία να εξετάσει την ουσία της προσφυγής του εφεσείοντα παρά το γεγονός ότι από την αμφισβήτηση της προσβαλλόμενης πράξης εκ μέρους του αιτητή προκύπτουν και οικονομικά επακόλουθα. 10

Αναφορικά με την υπόθεση ΣΕ 2466/1965 η εισήγησή του κ. Λαδά είναι ότι η διαφορά σ' αυτήν ορθά κρίθηκε ως χρηματική διαφορά στη σφαίρα του ιδιωτικού δικαίου, εφόσο ο Νόμος περί Δημοσίου Λογιστικού (άρθρο 69 Ν.218) που καθιέρωσε την πενταετή παραγραφή, αποτελεί νομοθετική διάταξη που εντάσσεται στη σφαίρα του Αστικού και όχι του Διοικητικού δικαίου. Αντίθετα, ισχυρίστηκε ο κ. Λαδάς, οι περί Τερματισμού Απασχολήσεως (Ταμείον δια Πλεονάζον Προσωπικόν) Κανονισμοί του 1977 οι οποίοι εφαρμόστηκαν από τους εφεσίβλητους στην παρούσα περίπτωση αποτελούν κανόνα διοικητικού δικαίου. 15 20 25

Η πρώτη μας παρατήρηση αναφορικά με την εισήγηση του κ. Λαδά είναι ότι η γενική πρόνοια για παραγραφή απαιτήσεων στη σφαίρα του αστικού δικαίου στην Ελλάδα βρίσκεται στον Αστικό Κώδικα και όχι στο Νόμο περί Δημοσίου Λογιστικού του οποίου η πρόνοια για παραγραφή εφαρμόζεται μόνο σε χρηματικές οφειλές όλων των ειδών προς και από το Δημόσιο. Η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας στην υπόθεση αρ. 2466/1965 δεν υποδηλοί ότι ο χαρακτηρισμός της επίδικης διαφοράς ως χρηματικής υποκείμενης στην αρμοδιότητα των πολιτικών 30 35

5 χρηματικής υποκείμενης στην αρμοδιότητα των πολιτικών δικαστηρίων, συνδέεται καθοριστικά ή οφείλεται στο γεγονός ότι η χρηματική αξίωση των αιτούντων σε βάρος του Δημοσίου είχε υποκύψει σε παραγραφή που προνοείται σε νομοθετική διάταξη αστικής και όχι διοικητικής μορφής.

10 Εφόσο το αντικείμενο της διαφοράς μεταξύ του διοικούμενου και της Διοίκησης περιορίζεται σε χρηματική απαίτηση χωρίς να απομένει άλλη περίπτωση εφαρμογής της προσβαλλόμενης διοικητικής πράξης, ανεξάρτητα αν
15 διέπεται από διοικητική νομοθεσία η όχι, το Συμβούλιο της Επικρατείας δεν έχει αρμοδιότητα να επιληφθεί της διαφοράς. Η θέση αυτή προκύπτει από το ακόλουθο απόσπασμα από τα Πορίσματα Νομολογίας του Συμβουλίου της Επικρατείας 1929-1959, σσ. 235 και 236:

"Απομένει προς έρευναν το ζήτημα της χρηματικής διαφοράς της γεννωμένης εκ μονομερούς πράξεως της Διοικήσεως, εκδιδομένης επί τη βάσει κανόνων του διοικητικού δικαίου.

20 Εις την τελευταίαν ταύτην περίπτωσηιν γίνεται δεκτόν υπό της νομολογίας του Συμβουλίου της Επικρατείας, ότι εφ' όσον το αντικείμενον της αμφισβητήσεως περιορίζεται εις απαιτήσιν συγκεκριμένου χρηματικού ποσού, δεν υφίσταται δε ενδεχόμενον άλλης τινός
25 εφαρμογής ή άλλης συνεπειάς της προσβαλλομένης διοικητικής πράξεως, αρμόδια τυγχάνουν τα πολιτικά δικαστήρια. Ούτω εκρίθησαν ως υπαγόμενα εις την αρμοδιότητα των πολιτικών δικαστηρίων η απαιτήσις περί επιστροφής αχρεωστήτως καταβληθέντος φόρου,
30 εφ' όσον δεν υφίσταται ειδική διάταξις επιβάλλουσα την έκδοσιν διοικητικής πράξεως περί επιστροφής, η αίτησις η στρεφομένη κατά πράξεως αρνουμένης την καταβολήν χρηματικής οφειλής του Δημοσίου, ως αρνήσεως προς καταβολήν συντάξεως. Επίσης εθεωρήθη ως
35 αστικής φύσεως χρηματική διαφορά ή συνισταμένη εις

αμφισβήτησιν περί της συνδρομής ή μη των προϋποθέσεων υπ' ας κατατεθείσα εγγύησις καταπίπτει υπέρ του Δημοσίου, ως και η αναγομένη εις αποζημίωσιν λόγω πλημμελούς εφαρμογής του νόμου: 921(49).

Αι περί των μισθών, αποζημιώσεων, επιδομάτων και αποδοχών εν γένει δημοσίων υπαλλήλων διαφοραί, συνδεόμεναι αμέσως προς την κατά νόμον ρύθμισιν της δημοσιοϋπαλληλικής σχέσεως, ούσης δημοσίου δικαίου, και μη εντοπιζόμεναι εις απλήν διεκδίκησιν συγκεκριμένου χρηματικού ποσού, παραδεκτώως φέρονται ενώπιον του Συμβουλίου Επικρατείας κατόπιν αιτήσεως ακυρώσεως. Ούτω γίνεται τύποις δεκτή αίτησις προσβάλλουσα πράξιν καθορισμού αποδοχών δημοσίου υπαλλήλου: 449(44) ή παράλειψιν της Διοικήσεως όπως καταβάλη εις τον υπάλληλον προσθέτους αποδοχάς: 2128(46), ενώ η αξίωσις περί καταβολής δεδουλευμένων μισθών αναδρομικώς εκ μέρους δημοσίου υπαλλήλου, εφ' όσον δια της σχετικής διοικητικής πράξεως δεν θίγεται η υπηρεσιακή κατάστασις αυτού, δημιουργεί χρηματικήν αποκλειστικώς διαφοράν, υπαγομένην εις την αρμοδιότητα των πολιτικών δικαστηρίων." 5
10
15
20

Την ίδια θέση υιοθέτησε ο Δικαστής Λώρης στην υπόθεση *Γεώργιος Μαυρογένης ν. Δημοκρατίας (1984) 3 Α.Α.Δ. 1140*, όπως προκύπτει από το πιο κάτω απόσπασμα στη σ. 1146:

"Even in cases of monetary disputes emanating from a unilateral act of the Administration, effected on the basis of rules of administrative law, when the object of the dispute is eliminated to a claim of a specified amount of money and there is no other repercussion from the administrative act attacked, then competence vests with the civil Courts (vide the Decisions of the Greek Council of State 1929-1959 at p.235)." 25
30

Με τον ίδιο ακριβώς τρόπο αντιμετωπίζεται το επίμαχο θέμα και στο σύγγραμμα του Α.Γ. Τσούτσου *Διοικήσις και Δίκαιον*, Έκδοση 1979, όπως φαίνεται από το ακόλουθο απόσπασμα στη σ. 264: 35

5 "Η νεωτέρα νομολογία χρησιμοποιεί τον όρον της
 χρηματικής διαφοράς, ως συνεπαγομένης την αρμοδιώ-
 τητα των κοινών δικαστηρίων χαρακτηριζομένην μάλι-
 στα ενίοτε ως αποκλειστικήν αρμοδιότητα, καίτοι πρό-
 10 κείται σχέσις δημοσίου δικαίου, στηρίζουσα ούτω το
 απαράδεκτον επί της αναρμοδιότητος του Συμβουλίου
 της Επικρατείας, δικάζοντος την αίτησιν ακυρώσεως,
 όπως κρίνη τοιαύτην διαφοράν. Η λύσις αυτή ακολου-
 15 θείται, εφ' όσον το αντικείμενον της μεταξύ του διοι-
 κουμένου και της Διοικήσεως διαφοράς περιορίζεται
 εις απαιτήσιν χρηματικήν, χωρίς να απομένη άλλη πε-
 ρίπτωσις εφαρμογής της διοικητικής πράξεως, ήτις
 προσβάλλεται."

15 Απ' όσα έχουμε πει πιο πάνω συμπεραίνεται ότι ο
 λόγος για τον οποίο ο κ. Λαδάς ισχυρίστηκε ότι θα πρέπει
 να διαφοροποιηθεί η παρούσα περίπτωση από την περι-
 20 πτωση της υπόθεσης ΣΕ 2466/1965 δεν ευσταθεί και, επο-
 μένως, η διάκριση που εισηγείται ούτε επιβάλλεται ούτε
 δικαιολογείται.

20 Διαφωνούμε επίσης με την εισήγηση του κ. Λαδά που
 έχει ως αφετηρία τον ισχυρισμό του ότι η διαφορά στην
 παρούσα περίπτωση είναι ταυτόσημη με τη διαφορά που
 ήταν το αντικείμενο της προσφυγής *Μακρίδης ν. Δημο-*
 25 *κρατίας (ανωτέρω)*. Στην τελευταία αυτή υπόθεση ο τότε
 Πρόεδρος του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου
 Forsthoff απέρριψε την προδικαστική ένσταση των καθ'ων
 η αίτηση για έλλειψη αρμοδιότητας του Δικαστηρίου να
 επιληφθεί της ουσίας της προσφυγής του αιτητή, με το
 εξής αιτιολογικό στη σ.12:

30 "(i) Objection (a): The decision of the Chief
 Establishment Officer that Applicant should not be
 granted a gratuity in respect of Period A has been made
 in the exercise of administrative authority in the sense of
 35 paragraph 1 of Article 146 of the Constitution. The fact
 that the challenging of such a decision by the Applicant
 involves financial consequences only does not take such
 recourse outside the scope of Article 146."

Στην υπόθεση *Μακρίδης (ανωτέρω)* η διαφορά προέκυ-

ψε από την άρνηση της Διοίκησης να αναγνωρίσει για τους σκοπούς πληρωμής εφάπαξ ποσού στον αιτητή κατά την αφυπηρέτησή του τη μερική απασχόληση του ως Honorary Occulist στο Νοσοκομείο Λεμεσού κατά την περίοδο μεταξύ 1931 και 1948. Είναι, επομένως, σαφές ότι αυτή η διαφορά δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως χρηματική υποκείμενη στην αρμοδιότητα των πολιτικών δικαστηρίων ούτε, όμως, έχει οποιαδήποτε αναλογία με την επίδικη διαφορά στην παρούσα περίπτωση στην οποία η ουσία της προσβαλλόμενης πράξης είναι η άρνηση πληρωμής στον εφεσείοντα ποσού που είχε καθοριστεί με προηγούμενη εκτελεστή διοικητική πράξη ως οφειλόμενο από το Ταμείο για Πλεονάζον Προσωπικό στον εφεσείοντα. Στην υπόθεση *Raporama Publications Ltd και άλλοι ν. Γενικού Εφόρου Προεδρικής Εκλογής και άλλων** ο Δικαστής Στυλιανίδης είπε ότι: "Η άρνηση πληρωμής είναι εκτός της δικαιοδοσίας του Δικαστηρίου τούτου. Η πληρωμή είναι υλική εκτέλεση και όχι διοικητική πράξη. Η άρνηση χρηματικής απαίτησης, στην υπόθεση αυτή, δεν είναι εκτελεστή διοικητική πράξη". Η αρχή αυτή εφαρμόζεται και στην παρούσα υπόθεση.

Για όλους τους πιο πάνω λόγους η έφεση απορρίπτεται και η πρωτόδικη απόφαση επικυρώνεται στο σύνολό της, χωρίς οποιαδήποτε διαταγή αναφορικά με τα έξοδα.

Έφεση απορρίπτεται χωρίς έξοδα. 25

* Συνειδικαζόμενες προσφυγές αρ. 78/88, 85/88, 90/88, 92/88, 93/88, 105/88, 124/88, 141/88, 144/88, 279/88, 310/88 και 312/88 ημερ. 10/6/1989.